

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Ref. Ares(2016)154343 **32** 201/2016

Loretánské nám. 5, 118 00 Praha 1
tel.: +420 224 182 310, fax: +420 224 183 029
email: okp_sekretariat@mzv.cz

V Praze dne 21. prosince 2015

PÍSEMNÉ VYJÁDŘENÍ

předkládané v souladu s článkem 24 Protokolu o Statutu Soudního dvora Evropské unie

ČESKOU REPUBLIKOU

zastoupenou panem Martinem Smolkem, paní Soňou Šindelkovou

a panem Jiřím Vláčilem,

ve věci C-601/15 PPU

J. N.

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou Soudnímu dvoru předložil na základě článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie nizozemský *Raad van State* dne 17. listopadu 2015.

Ingeschreven in het register van het Hof van Justitie onder nr. <u>1.009.161</u>		
Luxemburg	21. 12. 2015	De Griffier, voor deze
Fax/E-mail:	[redacted]	
Neergelegd op:	<u>21.12.2015</u>	Hoofdadministrateur

Česká republika předkládá k výše uvedené věci následující písemné vyjádření:

1 SKUTKOVÝ RÁMEC PŘÍPADU A ŘÍZENÍ PŘED VNITROSTÁTNÍM SOUDEM

1 V podrobnostech sporu Česká republika odkazuje na text předkládacího rozhodnutí.

2 RELEVANTNÍ USTANOVENÍ VNITROSTÁTNÍHO A UNIJNÍHO PRÁVA

2 Česká republika odkazuje na relevantní ustanovení vnitrostátního a unijního práva uvedená v předkládacím rozhodnutí.

3 PŘEDBĚŽNÁ OTÁZKA PŘEDLOŽENÁ SOUDNÍMU DVORU

3 Soudnímu dvoru byla předložena následující otázka:

Je čl. 8 odst. 3 písm. e) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, platný ve světle článku 6 Listiny základních práv Evropské unie:

(1) v situaci, kdy byl státní příslušník třetí země zajištěn podle čl. 8 odst. 3 písm. e) této směrnice a má podle článku 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany právo setrvat v členském státě až do doby, než bude o jeho žádosti o azyl rozhodnuto v řízení v prvním stupni, a

(2) s přihlédnutím k vysvětlení k Listině, podle kterých nesmějí omezení, která mohou být oprávněně uvalena na práva uvedená v čl. 6, překročit meze povolené čl. 5 odst. 1 písm. f) EÚLP, a s přihlédnutím k výkladu posledně uvedeného ustanovení Evropským soudem pro lidská práva, mimo jiné v rozsudku ze dne 22. září 2015, Nabil a další v. Maďarsko, 62116/12, podle kterého je zajištění žadatele o azyl v rozporu s výše uvedeným ustanovením EÚLP, pokud toto zajištění nebylo uloženo pro účely vyhoštění?

4 Soudní dvůr na základě čl. 24 Statutu Soudního dvora vyzval zúčastněné uvedené v čl. 23 Statutu Soudního dvora, aby se písemně vyjádřili:

- *k věcné působnosti čl. 8 odst. 3 písm. e) směrnice 2013/33, zejména k tomu, zda toto ustanovení může sloužit jako odůvodnění v případě preventivního zajištění uloženého z důvodu národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku;*
- *k otázce, zda pravomocný zákaz vstupu může odůvodnit zajištění za takových okolností, jako jsou okolnosti projednávaného případu, kdy dotčená osoba podala novou žádost o azyl, přičemž podání této žádosti má za následek dočasnou nemožnost příslušných orgánů pokračovat v řízení o vyhoštění nebo vydání;*
- *k relevantnosti judikatury Evropského soudu pro lidská práva vydané k čl. 5 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, zejména rozsudku ve věci Nabil a další v. Maďarsko (ECLI:CE:ECHR:2015:022JUD006211612), pro účely výkladu čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie;*
- *k možnosti odůvodnit podle čl. 52 odst. 1 Listiny zásahy do práv zaručených článkem 6 Listiny zcela mimořádnými okolnostmi týkajícími se národní bezpečnosti nebo*

veřejného pořádku, když Listina nestanoví výjimky pro případ veřejného ohrožení života demokratické společnosti.

4 STANOVISKO ČESKÉ REPUBLIKY K OTÁZKÁM SOUDNÍHO DVORA

- 5 Předběžná otázka položená předkládajícím soudem se týká platnosti čl. 8 odst. 3 písm. e) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „směrnice“) s ohledem na čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“). Předkládající soud se naopak netáže na způsob aplikace čl. 8 odst. 3 písm. e) směrnice ve spojení s čl. 6 Listiny v konkrétní věci.
- 6 K otázkám položeným Soudním dvorem uvádí Česká republika několik poznámek.
- 7 Zaprvé, práva obsažená v čl. 6 Listiny mohou být omezena zákonem, v souladu s čl. 52 odst. 1 Listiny, pokud takové omezení respektuje podstatu těchto práv a dodržuje zásadu proporcionality, tedy pokud je nezbytné a skutečně odpovídá cílům obecného zájmu uznaným Uníí nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.
- 8 Tuto skutečnost potvrzuje i Vysvětlení k Listině, v němž se ve vztahu k čl. 6 Listiny upřesňuje, že omezení těchto práv nesmí překročit meze povolené čl. 5 Úmluvy o ochraně základních práv a lidských svobod (dále jen „Úmluva“).
- 9 Jinými slovy, práva obsažená v čl. 6 Listiny lze omezit na základě zákona i z důvodů, které v Listině nejsou výslovně uvedeny, pokud toto omezení odpovídá některé z možností omezení osobní svobody vymezené v čl. 5 odst. 1 Úmluvy.
- 10 Zadruhé, východiska uvedená v bodech 7 až 9 tohoto vyjádření se v plném rozsahu vztahují i na žadatele o mezinárodní ochranu (dále „azyl“). Z unijního ani mezinárodního práva nevyplývá, že by se některá z možností omezení osobní svobody nevztahovala na žadatele o azyl, nebo že by měly být důvody pro omezení osobní svobody na žadatele o azyl aplikovány mírněji. Předpisy upravující postavení žadatelů o azyl pouze vyžadují, aby k případnému omezení svobody těchto osob docházelo v souladu s právem a nikoli svévolně.¹ Zejména není možné, aby byl žadatel o azyl omezen na osobní svobodě pouze z důvodu tohoto svého postavení, resp. pouze z toho samotného důvodu, že před podáním žádosti o azyl vstoupil neoprávněně na území dotčeného členského státu.²

¹ Viz např. Guidelines on the Applicable Criteria and Standards relating to the Detention of Asylum-Seekers and Alternatives to Detention, 2012, United Nations High Commissioner on Refugees, 2012, bod 18.

² Viz čl. 8 odst. 1 směrnice.

- 11 **Zatřetí**, zákonné vymezení možnosti omezení osobní svobody ve smyslu čl. 52 odst. 1 Listiny je v unijním právu ve vztahu k žadatelům o azyl obsaženo v čl. 8 směrnice. Tato nová směrnice představuje v otázce omezení osobní svobody žadatelů o azyl podstatný posun oproti předchozí úpravě³, která možnosti omezení osobní svobodu žadatelů o azyl nespecifikovala.⁴
- 12 Podle čl. 8 směrnice je omezení osobní svobody žadatele o azyl možné jen v případě nutnosti, na základě individuálního posouzení každého případu, nelze-li účinně uplatnit mírnější donucovací opatření (čl. 8 odst. 2 směrnice) a jen ze šesti taxativně vymezených důvodů (čl. 8 odst. 3 písm. a) až f) směrnice).
- 13 **Začtvrté**, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Nabil a další v. Maďarsko* se týkal možnosti omezení osobní svobody založené na čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy, konkrétně situace osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění. Tento rozsudek připouští, že samotné podání žádosti o azyl neznámá, že omezení osobní svobody přestane být legitimní, protože momentálně nemůže dojít k realizaci vyhoštění – stále totiž může dojít k zamítnutí žádosti a možnost realizace vyhoštění se obnoví.⁵
- 14 V rámci směrnice je část situací spadajících do působnosti čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy pokryta důvodem omezení osobní svobody podle čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice. Toto ustanovení se týká situace, kdy dotčená osoba byla nejprve zajištěna v rámci řízení o navrácení dle směrnice 2008/115 a poté podala žádost o azyl. Dle unijního práva se na tuto osobu po dobu řízení o žádosti o azyl nevztahuje režim směrnice 2008/115, ale režim azylových předpisů. Nicméně zajištění dříve učiněné na základě směrnice 2008/115 může pokračovat i na základě azylových předpisů, aby po případném zamítnutí žádosti o azyl mohlo být dosaženo navrácení této osoby do země původu.⁶
- 15 V posuzované věci jsme nicméně v jiné situaci. S dotčenou osobou sice probíhá řízení o navrácení, dokonce bylo vydáno i rozhodnutí o navrácení, avšak tato osoba nebyla před podáním žádosti o azyl zajištěna v režimu směrnice 2008/115, jelikož se v důsledku pravomocného odsouzení za trestnou činnost nacházela ve výkonu trestu odnětí svobody. Po konci výkonu trestu odnětí svobody se tak tato osoba nachází v situaci, kdy vůči ní je vydáno rozhodnutí o navrácení, zároveň se však nachází v působnosti azylových předpisů, nikoli v působnosti směrnice 2008/115. Tuto osobu tedy v danou chvíli nelze zajistit

³ Směrnice Rady 2003/9/ES, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl.

⁴ Srov. rozsudek *Arslan*, C-534/11, EU:C:2013:343, body 55 a 56.

⁵ Srov. rozsudek *Nabil a další v. Maďarsko*, stížnost č. 62116/12, CE:ECHR:2015:022JUD006211612, bod 38.

- v režimu směrnice 2008/115, zároveň je však zřejmé, že vůči této osobě existuje důvod pro omezení osobní svobody kvůli možnému budoucímu vyhoštění ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy. Navíc se jedná o osobu opakovaně pravomocně odsouzenou za trestnou činnost.
- 16 Česká republika je na základě skutkových okolností popsaných v předkládacím usnesení přesvědčena, že za této situace je omezení osobní svobody dotčené osoby v souladu s Úmluvou i se související judikaturou Evropského soudu pro lidská práva.
- 17 Z hlediska unijního práva je zřejmé, jak bylo popsáno výše, že se na posuzovanou situaci nevztahuje čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice. Vzhledem ke skutkovým okolnostem, zejména vzhledem k existenci pravomocného rozhodnutí o návratu a podání opakované žádosti o azyl a vzhledem k dlouhodobé a nedávné trestní činnosti dotčené osoby, je tedy na místě aplikovat důvod omezení osobní svobody podle čl. 8 odst. 3 písm. e) směrnice.
- 18 Jiný výklad by fakticky znamenal, že by dotčená osoba těžila ze své předchozího trestné činnosti a následného odsouzení v trestním řízení k trestu odnětí osobní svobody, když by díky těmto okolnostem unikla hrozbě zajištění v rámci systematiky unijních azylových předpisů ve spojení se směrnicí 2008/115.
- 19 Z výše uvedeného vyplývá, že pro omezení osobní svobody dotčené osoby je relevantní čl. 8 odst. 3 písm. e) směrnice a že omezení osobní svobody v takové situaci je v souladu s Úmluvou, tudíž je třeba jej pokládat za slučitelné i s Listinou.
- 20 Přezkum relevantních okolností tedy neodhalil žádné důvody pro neplatnost čl. 8 odst. 3 písm. e) směrnice.

⁶ Viz rozsudek *Arslan*, EU:C:2013:343, body 49 a 63. Ostatně, čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice byl zjevně přijat právě v návaznosti na rozsudek *Arslan*.

5 ODPOVĚĎ NA OTÁZKY SOUDNÍHO DVORA

Nejsou dány důvody pro neplatnost čl. 8 odst. 3 písm. e) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu.

Jiří Vláčil

Zmocněnec pro zastupování
České republiky před Soudním dvorem EU

Soňa Sindelková

Zmocněnkyně pro zastupování
České republiky před Soudním dvorem EU

Martin Smolek
Vládní zmocněnec pro zastupování
České republiky před Soudním dvorem EU